

İRFAN'DAN

Sehir ve İrfan dergisinin üçüncü sayısının dosya konusu, “Şehir, Siyaset ve Referandum”. Türkiye’de yaşamak yeniliklere, farklılıklara, güzelliklere açık olmak demektir. Şanlıurfa siyaseten en renkli, en köklü şehirlerimizden biridir. Dosya konusunu siyaset olarak seçmemizin nedeni, Urfa kültür ve demokrasisini yeni nesillere aktarma isteğimizdir.

Geçen dergimiz “Darbeler Özel Sayısı” hakkında ülkemizin her yerinden çok olumlu geri dönüşümler aldık. Orta çağ, Osmanlı, Cumhuriyet ve 15 Temmuz’a kadar çok geniş bir yelpazede Darbeler Tarihi’ni uzman bir kadroyla yazarak Türkiye’de bir ilki başardık. Bu kadar kısa zamanda böyle kaynak bir eser oluşturan, ülkenin her köşesindeki yazar kadromuza, öncesinde ve sonrasında bizi teşvik eden bakanımız Sayın Faruk Çelik’e de özellikle teşekkür etmek istiyoruz.

Bu sayımızda şehir, siyaset ve referandum konularını ele alıyoruz. Bilindiği gibi Türkiye’de çok partili sistemle birlikte, sivil siyaset tarafından toplumsal hassasiyetlerin iktidara taşınması ve baskıcı devlet ideolojisinin ortadan kalkma ihtimali belirince, “halka rağmenci” aydınlar tarafından sivil hükümetleri zayıflatacak bir bürokratik vesayet sistemi, diğer deyişle bürokratik oligarşi tesis edildi.

Bu bağlamda MGK, AYM, YÖK, YAŞ, HSYK gibi “anayasal kurum” korumasına sahip vesayet kurumları oluşturuldu. 1982 Anayasasıyla, gerektiğinde vesayet varlığını en üst perdeden hissettirmek üzere, güçlü ve fakat demokratik hukuk devletinin gerektirdiği hesap verme sorumluluğuyla çelişen sorumsuz bir Cumhurbaşkanlığı makamı kuruldu. Bütün bunlar 10 yılda bir yapılan direkt veya indirekt müdahalelerle tahkim edildi.

Milletin mutlak iradesini hayata geçirmek amacıyla, ilki Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine, ikincisi ise insan hak ve özgürlüklerinin hak temelli ve insan onuru esaslı bir içerikle anayasal teminatlara kavuşmasına imkân sağlayan 2007 ve 2010 yıllarında Anayasa değişiklikleri yapıldı.

TBMM’nde kabul edilen ve 16 Nisan’da milletın onayına sunulacak olan ve büyük bölümü “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” odaklı hükümler içeren Anayasa değişikliği paketi, bir anlamda siyaset sistemin vesayetten bütünüyle arındırılması temelinde son adımı oluşturuyor.

Hükümet sistemi değişikliğinin temel amacı bu çerçevede, demokrasi, insan hakları, hürriyetler, tam bağımsızlık ve hukuk devleti ilkesini güçlendirmektir. 1961 ve 1982 Anayasaları ile milli irade üzerinde tahakküm kuran ve bugüne kadar siyasete demokrasi dışı müdahalelerin odağı olan bürokratik vesayet yapılarının son kalıntılarını ortadan kaldırmaktır.

Bu sayımızın şehir ve siyaset bölümünde, 1808 Senet-i İttifak’tan 1980’lere Urfa’nın siyaset kültürünü şu prensiplerle inceledik:

1. Tarihsel, sosyolojik ve felsefi arka planını çözümlenmeye çalıştık.
 2. Meşrutiyet döneminde kurulan cemiyetlerin belgeler üzerinden değerlendirmesini yaptık.
 3. Çok partili hayatı yerel basın üzerinden ele aldık.
 4. 1908-1980 dönemi Urfa siyaset kültürü ve pratiklerini belgeler ve yerel yansımalar üzerinden değerlendirdik.
- Şehir ve İrfan ailesi olarak 16 Nisan Referandumunun tüm halkımız ve İslam âlemi için hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

editör